УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)

Н А К А З

«22» березня 2024 року Запоріжжя № 88

Про організацію укриття в захисних
спорудах цивільного захисту персоналу
та здобувачів освіти університету

Відповідно до статті 32 глави 7 розділу IV Кодексу цивільного захисту України, постанови Кабінету міністрів України від 10.03.2017 № 138 «Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту», наказу МВС України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», розпорядження міського голови від 28.07.2023 № 183р «Про внесення змін до розпорядження міського голови від 29.12.2022 № 320р «Про створення фонду захисних споруд цивільного захисту міста Запоріжжя»» та Протоколу позачергового засідання місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій м. Запоріжжя від 08.08.2023 № 47

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення щодо організації укриття в захисних спорудах цивільного захисту персоналу та здобувачів освіти Національного університету «Запорізька політехніка» (надалі - Положення), згідно з Додатком 1.
2. Затвердити Порядок допуску заповнення осіб, що підлягають укриттю, в захисних спорудах цивільного захисту Національного університету «Запорізька політехніка» (надалі - Порядок), згідно з Додатком 2.
3. Керівникам структурних підрозділів (факультетів, відділів, служб):

3.1 забезпечити вивчання працівниками та здобувачами освіти Положення та Порядку;

3.2 забезпечити дотримання виконання Положення та Порядку в підпорядкованих підрозділах.

4. Начальнику Служби охорони та зв'язку Андрію ПРУГЛО провести додатковий інструктаж з працівниками охорони щодо безперешкодного допуску громадян до захисних споруд цивільного захисту під час повітряної тривоги.

5. Директору студмістечка Вадиму ДУБИНІ забезпечити проведення інструктажу з швейцарами гуртожитків № 3, 5 щодо безперешкодного допуску громадян до захисних споруд цивільного захисту під час повітряної тривоги.
6. Начальнику ЦПТЗОП Андрієві САВЧУКУ наказ та додатки оприлюднити на сайті університету.
7. Наказ довести до всього персоналу Національного університету «Запорізька політехніка».
8. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за проректором з НПР, СЕР та МП Андрієм ІВАНЧЕНКОМ.

Додаток 1 на 5 арк.
Додаток 2 на 3 арк.

Ректор Віктор ГРЕШТА

ПОГОДЖЕНО
Проректор з НПР, СЕР та МП Андрія ІВАНЧЕНКО
«____» _____ 2024

Начальник юридичного відділу Максим ДЄЄВ
«____» _____ 2024

Валентин Омельченко 764–44–42

Додаток 1
до наказу ректора № 88
від «22» березня 2024 р.

П О Л О Ж Е Н Н Я
щодо організації укриття в захисних спорудах цивільного захисту персоналу та здобувачів освіти Національного університету «Запорізька політехніка»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці положення розроблені відповідно до статті 32 Кодексу цивільного захисту України, постанови Кабінету міністрів України від 10.03.2017 № 138 «Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту», наказу МВС України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

1.2. Відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України (надалі - Кодексу) персонал та здобувачі освіти Національного університету «Запорізька політехніка» (надалі - університет) підлягають укриттю у такому виді захисних споруд, як сховище, або в укриттях що знаходяться у спорудах подвійного призначення.

1.3. В особливий період та період воєнного стану нарощування фонду захисних споруд може здійснюватися шляхом облаштування найпростіших укриттів.

1.4. Зазначені вище укриття персоналу та здобувачів освіти університету є засобами колективного захисту.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

2.1. Відповідно до вимог Кодексу та Порядку забезпечення персоналу та здобувачів освіти університету засобами колективного захисту (об'єктами фонду захисних споруд) належить до повноважень ректора університету.

2.2. Основними спорудами цивільного захисту в університеті є сховище № 29312, що знаходиться у підвальному приміщенні 4-го навчального корпусу та споруди подвійного призначення, пристосованих під найпростіші укриття об'єктів іншого призначення, що експлуатуються. Для визначення таких споруд та приміщень в університеті створюється постійна або тимчасова комісія, до складу якої залучаються відповідні фахівці структурних підрозділів, цивільного захисту, охорони здоров`я.

2.3. Комісія оглядає (обстежує) зазначені споруди, об'єкти (приміщення) та надає відповідні висновки та рекомендації щодо їх придатності і необхідних заходів їх облаштування.

2.4. В умовах правового режиму воєнного стану, пов'язаних з обмеженням у часі для проведення відповідних заходів, необхідно здійснити такі основні заходи:

1) привести у готовність до використання за призначенням згідно з нормами Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом МВС, на сам перед захист у них персоналу та здобувачів освіти, мешканців університетських гуртожитків від звичайних засобів ураження;

2) визначити можливість укриття у таких об'єктах повного складу осіб, що підлягають укриттю, з урахуванням цього визначити необхідну потребу у таких об'єктах (кількість та місткість);

3) ініціювати роботу зазначеної вище комісії, щодо обстеження об'єктів (споруд, приміщень) з метою встановлення можливостей їх використання для укриття людей.

2.5. Результати проведеної комісією роботи оформляються актами оцінки стану готовності захисної споруди цивільного захисту сховища та огляду об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення як найпростішого укриття, щодо можливості його використання для укриття персоналу (форма згідно додатків до Вимог).

2.6. Результати обстеження будівель (споруд, приміщень) з метою встановлення можливості їх використання для укриття, як споруди подвійного призначення, оформляються актом оцінки стану готовності захисної споруди цивільного захисту за формою згідно з додатком 11 до Вимог та розрахунку захисних властивостей огороджувальних конструкцій споруди, здійсненого відповідно до методики, встановленої ДБН В.2.2-5-97 «Будинки і споруди. Захисні споруди цивільного захисту» та технічного паспорта, складеного на відповідний об'єкт нерухомого майна, як на споруду подвійного призначення з використанням відомостей вище зазначеного акту і розрахунку.

2.7. Після оформлення вище зазначених документів відомості щодо відповідних об'єктів фонду захисних споруд надаються в районну державну адміністрацію для занесення до книги обліку споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів.

3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО БУДІВЕЛЬ (СПОРУД, ПРИМІЩЕНЬ), ЯК СПОРУД ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ АБО НАЙПРОСТІШИХ УКРИТТІВ

3.1. Щодо споруд подвійного призначення: огороджувальні конструкції, матеріали з яких їх виготовлено, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення будівель (споруд, приміщень), як захисних споруд подвійного призначення, мають відповідати нормам ДБН В.2.2-5-97 «Будинки і споруди. Захисні споруди цивільного захисту».

3.2. Щодо найпростіших укриттів, вимоги до зовнішніх огороджувальних конструкцій, матеріали з яких їх виготовлено, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення будівель (споруд, приміщень) законодавством не визначено. Разом з тим, з метою забезпечення захисних властивостей від дії звичайних засобів ураження важливо, щоб несучі та зовнішні

огороджувальні конструкції (стіни, перекриття, покриття) зазначених споруд, приміщень були виготовлені із залізобетону, цегли або інших кам'яних матеріалів.

3.3. При визначенні можливості використання споруди, приміщення для укриття персоналу навчального закладу освіти необхідно враховувати вимоги щодо забезпечення захисту у них людей від таких небезпечних чинників надзвичайних ситуацій:

- дії повітряної ударної хвилі при застосуванні звичайних засобів ураження та побічної сучасної зброї масового ураження;
- дії звичайних засобів ураження (стрілецької зброї, уламків ручних гранат, артилерійських боєприпасів та авіаційних бомб);
- негативного впливу від інших будівель, споруд, інженерних мереж, руйнування (аварії) на яких може призвести до травмування або загибелі людей, що підлягають укриттю;
- зовнішнього іонізуючого випромінювання (у разі радіоактивного забруднення місцевості).

3.4. З метою забезпечення захисту людей від небезпечних чинників надзвичайних ситуацій укриття мають відповідати таким основним вимогам:

1) розміщення у підвальному або цокольному поверхах можливо за умови забезпечення огороджувальними будівельними конструкціями необхідних захисних властивостей або можливості вжиття додаткових заходів щодо їх підвищення;

2) розташування у складі основної будівлі закладу освіти або у безпосередній близькості до неї (рекомендовано до 100 м);

3) не розміщуватись поруч з небезпечним устаткуванням, ємностями із небезпечними хімічними, легкозаймистими, горючими та вибухонебезпечними речовинами, водопровідними та каналізаційними магістралями, руйнування яких може призвести до травмування або загибелі персоналу та дітей;

4) забезпечення електроживленням, штучним освітленням, системами водопроводу та каналізації. За відсутності водопостачання і каналізації вони повинні мати приміщення для встановлення виносних баків для нечистот;

5) не мати великих отворів у зовнішніх огороджувальних конструкціях, а наявні отвори мають забезпечувати можливість їх закладки;

6) забезпечене не менше ніж вдома евакуаційними виходами;

7) приміщення має мати рівну підлогу, придатну для встановлення лав, нар, інших місць для сидіння та лежання;

8) висота приміщення має бути не менше 2 м, ширина дверних отворів – не менше 0,9 м, висота – 1,8 м. Перетинання дверних отворів інженерними комунікаціями чи будівельними конструкціями не допускається;

9) отвори при входах (виходах) закриваються посиленими дверима із негорючих матеріалів;

10) основні приміщення, призначені для укриття людей, повинні мати примусову або природну вентиляцію;

11) перебування приміщення у задовільному санітарному та протипожежному стані (відповідно до норм протипожежних та санітарних правил).

3.5. Місткість споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів вираховується з розрахунку: 0,6 - 1 кв.м площі основних приміщень на одну особу. За можливість розміщення двоярусних нар площа може бути зменшено до 0,5 кв.м на одну особу.

4. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД НЕОБХІДНИМ МАЙНОМ, ІНВЕНТАРЕМ, ЗАСОБАМИ ТА МАТЕРІАЛАМИ

4.1. З метою забезпечення нормальних умов життєдіяльності осіб, що підлягають укриттю в об'єктах захисних споруд, такі об'єкти підлягають забезпеченню необхідним майном, інвентарем, засобами та матеріалами.

4.2. Захисні споруди (сховища та укриття) та споруди подвійного призначення із відповідними захисними властивостями підлягають забезпеченню вищезазначеним обладнанням згідно з нормами додатків 19 (норм оснащення формування з обслуговування захисної споруди), 20 (перелік майна, необхідного для укомплектування захисної споруди), 21 (перелік лікарських засобів та медичних виробів для укомплектування запасів медичного майна у захисних спорудах) Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом МВС.

4.3. Обладнання найпростіших укриттів має забезпечувати можливість безперервного перебування в них персоналу (людей) впродовж не менше 48 годин.

4.4. З зазначеною метою найпростіші укриття забезпечуються:

- місцями для сидіння (лежання) - лавками, нарами, стільцями, ліжками тощо, у тому числі можливо на наявних у навчальному закладі, що використовуються під час освітнього процесу;
- ємностями з питною водою (з розрахунку 2 л. на добу на одну особу, яка підлягає укриттю) та технічною водою (за відсутності централізованого водопостачання). Розміщення зазначених ємностей дозволено передбачати в основних приміщеннях (для розміщення осіб, що підлягають укриттю);
- контейнерами для зберігання продуктів харчування;
- виносними баками, що щільно закриваються, для нечистот (для не каналізованих будівель і споруд), розміщених у спеціально призначених для цього приміщеннях;
- резервним штучним освітленням (електричними ліхтарями, свічками, гасовими лампами тощо) та електроживленням;
- первинними засобами пожежогасіння (відповідно до встановлених норм для приміщень відповідного функціонального призначення);
- засобами надання медичної допомоги, засобами зв'язку і оповіщення (телефоном, радіоприймачем, мережею інтернет, у т.ч. з установленням Wi-Fi- пристроїв);

- шанцевим інструментом (лопатами штиковими та совковими, сокирами, ломами, пилками – ножівками по дереву, по металу тощо).

4.5. Біля вхідних дверей до споруди подвійного призначення (найпростішого укриття) має вивішуватися табличка розміром 50х60 см з написом «Місце для УКРИТТЯ». На ній необхідно зазначити адресу місця розташування споруди, її належність, місце зберігання ключів. По маршруту руху персоналу до захисної споруди мають бути вивішені покажчики.

Зразок табличок та покажчиків руху до них надано у додатку 1 до Вимог щодо утримання та експлуатації фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом МВС.

Проректор з науково-педагогічної роботи, соціально-економічного розвитку та молодіжної політики Андрій ІВАНЧЕНКО

Начальник Служби охорони та зв'язку Андрій ПРУГЛО

Провідний фахівець з цивільного захисту Валентин ОМЕЛЬЧЕНКО

Додаток 2
до наказу ректора № 88
від «22» березня 2024 р.

ПОРЯДОК
допуску, заповнення та перебування осіб, що підлягають укриттю, в захисних спорудах цивільного захисту Національного університету «Запорізька політехніка»

1.1. Цей Порядок розроблений на основі Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом МВС України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», та рішення регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Запорізької області від 03.06.2023 № 14 щодо забезпечення вільного, безперешкодного та цілодобового доступу усіх бажаючих мешканців області до сховищ, протирадіаційних укриттів, споруд подвійного призначення, найпростіших укриттів в зоні житлової забудови м. Запоріжжя.
1.2. Для цивільного захисту учасників освітнього процесу та працівників університету, а також мешканців прилеглої житлової забудови, університет має сховище № 29312 в 4-му навчальному корпусі, укриття в головному, другому, третьому, п'ятому навчальних корпусах, спортивному комплексі, а також гуртожитках №№ 3, 5, 6 як споруди подвійного призначення та найпростіші укриття об'єктів іншого призначення, що експлуатуються.
1.3. Національний університет «Запорізька політехніка» забезпечений локальною системою оповіщення «Повітряна тривога» (сирена), яка включена в єдину Запорізьку регіональну систему оповіщення.
1.4. Крім того для передачі додаткових сигналів чи інформації головний, третій та четвертий навчальні корпуси обладнані гучномовним оповіщенням.

II. Допуск в укриття осіб, які підлягають укриттю

2.1. Учасникам освітнього процесу і працівникам університету та орендарів, а також населенню прилеглої житлової забудови в районі місця знаходження університету при надходженні сигналу «Повітряна тривога» забезпечується вільний, безперешкодний доступ до захисних укриттів.
2.2. Захисні укриття НУ «Запорізька політехніка» знаходяться в навчальних корпусах університету. Учасники освітнього процесу і працівники при отриманні сигналу «Повітряна тривога» під керівництвом відповідальної особи, чи самоорганізовано групами, або самостійно (хто знаходився на подвір'ї чи своєму робочому місці, або за межами закладу) прибувають до ближнього укриття, про розташування якого мають заздалегідь знати.

2.3. Особи із числа населення прибувають до центрального входу навчального корпусу, де є укриття в захисних спорудах цивільного захисту університету. В подальшому постовий працівник охорони університету скоординовує прибулу особу до місця знаходження укриття.

III. Порядок заповнення укриттів захисних споруд і перебування в них

3.1. Особи, які підлягають укриттю, прибувають до захисних споруд цивільного захисту із засобами індивідуального захисту, дводобовим запасом продуктів у поліетиленовій упаковці, а також найбільш необхідними речами. Забороняється приносити до споруд легкозаймисті речовини або речовини, що мають сильний запах, а також громіздкі речі, приводити тварин.

3.2. Заповнювати захисну споруду необхідно організовано, без паніки, зайняти вільні місця.

Розміщення людей у відсіках покладається на відповідальних осіб з обслуговування захисних споруд.

3.3. Осіб, які прибули з дітьми, розміщують в окремому відсіку чи в місці, спеціально відведеному для них. Не залишати неповнолітніх дітей без нагляду. Дітей, людей похилого віку і людей з поганим самопочуттям розміщують у медичній кімнаті або біля огороджувальних конструкцій і ближче до повітроводів.

3.4. Особи, які укриваються, повинні виконувати вказівки відповідальної особи з обслуговування захисної споруди щодо перебування у споруді, надавати їй необхідну допомогу. Дотримуватися правил поведінки у місцях масового перебування людей.

3.5. У споруді забороняється курити, шуміти, запалювати без дозволу гасові лампи, свічки. Не допускається пересування приміщеннями без особливої потреби, необхідно дотримуватися дисципліни, якнайменше рухатися.

3.6. Необхідно організувати позмінний відпочинок людей на місцях, обладнаних для лежання. Для повноцінного відпочинку дозволяється тримати в споруді або брати з собою легкі підстилки і невеликі подушки з поролону, губчастої гуми або іншого синтетичного матеріалу.

3.7. Оповіщення та інформування осіб, які укриваються, про обстановку поза спорудою, а також про сигнали та команди здійснює відповідальна особа або відбувається безпосередньо радіотрансляційної мережею.

IV. Закриття-відкриття захисно-герметичних дверей, вихід і вхід у сховище.

4.1. Закриття захисно-герметичних та герметичних дверей сховищ, зовнішніх дверей споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів відповідальна особа виконує за сигналом оповіщення про можливу небезпеку або, не чекаючи такого сигналу, після заповнення всієї місткості споруди.

4.2. За наявності тамбурів-шлюзів заповнення сховищ може продовжуватися методом шлюзування й після їх закриття.

Під час шлюзування закриваються внутрішні двері тамбура-шлюзу, відкриваються зовнішні двері і тамбур-шлюз заповнюється. Контролер біля зовнішніх дверей закриває їх і подає сигнал контролеру внутрішніх дверей на їх

відкриття. Особи, які укриваються, заповнюють сховище, після чого внутрішні двері закриваються. Цикл шлюзування повторюється.

4.3. Вихід і вхід у сховище для проведення розвідки здійснюється через вхід із вентильованим тамбуром. Після повернення із зони забруднення у вентильованих камерах проводиться часткова дезактивація одягу, взуття, протигазів, верхній одяг залишається в тамбурі.

4.4. Вихід із споруди здійснюється в разі надходження інформації про відсутність небезпеки (після уточнення обстановки в районі споруди), а також у випадках вимушеної евакуації в порядку, встановленому відповідальною особою.

4.5. Вимушена евакуація з захисної споруди проводиться в разі:

1) пошкодження споруди, що виключає подальше перебування в ній осіб, які укриваються;

2) затоплення споруди;

3) пожежі в споруді та утворення в ній небезпечних концентрацій шкідливих газів;

4) досягнення граничних параметрів внутрішнього повітряного середовища.

4.6. У разі неможливості використання основних входів (виходів) через їх пошкодження внаслідок дії небезпечних чинників надзвичайних ситуацій організовуються роботи з виведення (евакуації) осіб, які укриваються через аварійні виходи захисних споруд.

V. Догляд приміщень захисних споруд

5.1. Прибирання приміщень споруди проводиться двічі на добу. Насамперед здійснюється обробка санітарних вузлів, приміщень для встановлення виносних баків для нечистот, прибирання яких здійснюється за допомогою дезінфекційних засобів.

5.2. Після відвідування санвузлів (приміщень для виносної тари для нечистот) руки та взуття дезінфікуються відповідальними засобами для дезінфекції (такі засоби мають бути).

5.3. У мішки, заповнені сміттям та відходами, додаються хімічні консерванти, дозволені для використання Міністерством охорони здоров`я України, у співвідношеннях до кількості відходів відповідно до рекомендацій, наданих виробником.

Проректор з науково-педагогічної роботи, соціально-економічного розвитку та молодіжної політики — Андрій ІВАНЧЕНКО

Начальник Служби охорони та зв'язку — Андрій ПРУГЛО

Провідний фахівець з цивільного захисту — Валентин ОМЕЛЬЧЕНКО